

// TÉMA: ROVNOST POHLAVÍ//

3. lekce: DÍVKY VE ŠKOLÁCH? VÝHRA PRO VŠECHNY

**DOBA
TRVÁNÍ**
45min

CÍLE LEKCE

- Žáci porozumí termínu genderová rovnost.
- Žáci identifikují překážky ve vzdělávání dívek, především ve středoškolském.
- Žáci identifikují výhody, které plynou z přístupu dívek ke středoškolskému vzdělání.

ZAŘAZENÍ LEKCE DO RVP (PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)

1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
2. Osobnostní a sociální výchova
3. Multikulturní výchova
4. Výchova demokratického občana

ZAŘAZENÍ DO PŘEDMĚTU

Občanská výchova/ZSV
Anglický jazyk

VÝUKOVÉ METODY

Práce s textovým a obrazovým materiálem
Řízená diskuze
Modelové situace (příběh)

VĚK: 11 – 15 let

STÁT: Česká republika

JAZYK: čeština

ZALOŽENO NA LEKCI:

EverybodyWinsWhenGirlsCanStay in School

<http://cdn.worldslargestlesson.globalgoals.org/2016/06/19-Everybody-Wins-When-Girls-Can-Stay-in-School.pdf>

ZÁKLADNÍ INFORMACE K TÉMATU

- <https://getupandgoals.cz/temata/gender/>

OBSAHOVÁ VÝCHODISKA TÉMATU

- <https://getupandgoals.cz/vychodiska-temat/>

VÝUKOVÉ CÍLE TÉMATU

- Žáci dokáží vysvětlit, v jakých ohledech jsou ženy znevýhodňovány a co znamená platová nerovnost.
- Dokáží popsat diskriminaci na základě pohlaví a její následky, včetně toho, jak legislativa některých států ženy diskriminuje a omezuje jejich práva.
- Žáci jsou schopni vyjmenovat orgány a organizace v rámci státu a v rámci OSN, které mají za cíl dosáhnout rovnosti mužů a žen.
- Žáci si jsou vědomi toho, že se diskriminace na základě pohlaví týká poloviny lidstva a že celou situaci často ještě více zhoršují jiné formy diskriminace, například rasismus anebo diskriminace na základě třídní příslušnosti. Žáci dokáží vysvětlit koncept intersekcionality
- Žáci chápou fakt, že rovnost mužů a žen společnosti prospívá více, než pouhé posilování postavení žen a dívek. Je prospěšná širší společnosti a má pozitivní vliv na mezinárodní rozvoj. Jsou v textu schopni rozpoznat předsudky na základě pohlaví.

// TÉMA: ROVNOST POHLAVÍ//

3. lekce: DÍVKY VE ŠKOLÁCH? VÝHRA PRO VŠECHNY

POSTUP:

ČÁST 1 (10 MINUT)

Ukažte mapu znázorňující genderovou paritu ve středoškolském vzdělávání.

<https://data.worldbank.org/indicator/SE.ENR.SECO.FM.ZS?locations=CZ&page=3&view=map&year=2016>

A požádejte žáky, aby vysvětlili, co na mapě vidí, co z mapy vyplývá. Následně vysvětlete definici genderové parity.

Genderová rovnost: *Rovnost znamená, když je s člověkem jednáno stejným způsobem, podle stejných práv a příležitostí bez ohledu na to kdo to je, co dělá, kde se narodil a kde žije. Genderová rovnost je případ, kdy má každý stejná práva a příležitosti bez ohledu na svůj gender a děvčata a chlapci jsou každým hodnocena stejně.*

Genderová parita: *Genderová parita je situace, kdy je v určité situaci zastoupen stejný počet dívek a chlapců nebo mužů a žen. Například škola, kdy by studovalo 100 dívek a 100 chlapců, by měla genderovou paritu. Země, kde by se do škol zapsal stejný počet dívek jako chlapců, by dosáhla genderové parity ve vzdělávání.*

Vysvětlete, že 62 milionů dívek ve světě nechodí do školy. Subsaharská Afrika má největší podíl na tomto množství dívek, kterým je upíráno právo na vzdělání.

Žákům můžete připravit nějaká vodítka, která by jim pomohla strukturovat jejich odpovědi, např. ve svých odpovědích použít světové strany, názvy kontinentů, kde je nejvyšší/nejnižší genderová parita apod. V případě potřeby můžete být více specifičtí, např. „Jsou v Africe více vzdělávání chlapci nebo dívky?“ nebo „Který kontinent má nejvíce modré barvy, která znamená nejvyrovnanější poměr středoškolsky vzdělaných dívek a chlapců?“.

// TÉMA: ROVNOST POHLAVÍ//

3. lekce: DÍVKY VE ŠKOLÁCH? VÝHRA PRO VŠECHNY

XX

ČÁST 2: IDENTIFIKACE PŘEKÁŽEK VE STŘEDOŠKOLSKÉM VZDĚLÁVÁNÍ (10 MINUT)

Dejte studentům pár minut na to, aby se podívali na obrázky a následně zkusili vysvětlit, jak se jednotlivé obrázky vztahují k lidem, dívkám především, které nechodí do školy. Požádejte studenty, aby své nápady sdíleli se třídou. Ujistěte se, že úroveň diskuze odpovídá věku žáků, kontextu a míře porozumění v rámci třídního kolektivu.

Bariéry, které budete diskutovat, mohou být např. školní poplatky, silné kulturní normy, upřednostnění vzdělávání chlapců, pokud má rodina omezené zdroje, problematiku předčasných sňatků, velkou docházkovou vzdálenost do školy, nedostatečné sanitární vybavení školy, školy mohou mít nedostatek vyučujících-žen, které by podporovaly specifické potřeby dívek a zároveň působily jako ženské vzory atd.

Můžete žáky také vyzvat, aby si stoupli k obrázku, o kterém si myslí, že je nejčastější bariérou pro docházku do střední školy nebo k tomu obrázku, který jim přijde nejvíce překvapující, nebo k tomu, který v nich vzbuzuje nejvíce otázek.

Žáci mohou také napsat jednu otázku týkající se jednoho obrázku na papír a připnout ji, což může být využito pro zpětnou vazbu pro příště.

ČÁST 3: VÝHODY DÍVČÍHO VZDĚLÁVÁNÍ (10 MINUT)

Podívejte se na film Sestry: <https://www.youtube.com/watch?v=uZ6K2rc9vG0> (s anglickými titulky, v příloze najdete přepis titulků do češtiny)

Vysvětlete, že většina rodičů v subsaharské Africe si váží vzdělání a chtěli by, aby se jejich děti mohly vzdělávat, ale častou jsou nuceni se z finančních důvodů rozhodnout, které z jejich dětí půjde do školy. To je častým důvodem, proč děvčata do školy nechodí. Očekává se, že chlapci spíše dostanou dobrou práci v komunitách, kde žijí. Děti, které do školy nechodí, mohou být také potřeba v domácnosti, aby pracovaly.

// TÉMA: ROVNOST POHLAVÍ//

3. lekce: DÍVKY VE ŠKOLÁCH? VÝHRA PRO VŠECHNY

Nicméně pokud dívky do školy chodí, může to mít velké výhody pro ně samotné, pro jejich rodiny i komunity:

- Vzdělané dívky vydělávají až o 25 % více, samy zakládají podniky, 90 % výtěžku poté investují do svých rodin.
- Vzdělané dívky mají třikrát menší pravděpodobnost, že se stanou HIV pozitivní.
- Vzdělané dívky otěhotní později, mají méně dětí, které jsou zdravější, a mají o 40 % vyšší pravděpodobnost, že přežijí pátý rok života.
- Vzdělané dívky jsou také méně náchylné stát se oběťmi násilí a zneužívání a stávají se vzory pro další generaci dětí, vedou změnu od lokální ke globální úrovni.
- Vzdělané ženy v politice podporují rovnost mužů a žen, s menší pravděpodobností se zapletou do korupce, a pokud jde o řešení problémů, bývají schopnější spolupráce než muži

ČÁST 4: OTÁZKY NA ŽÁKY (15 MINUT)

Ptejte se žáků, do jaké míry souhlasí s následujícími tvrzeními. Můžete je vyzvat, aby si stoupli do prostoru, na jednom konci bude souhlas, na druhém nesouhlas. Poté, co zaujmou své pozice na základě toho, do jaké míry s tvrzením souhlasí či nesouhlasí, ptejte se.

- ***Stejně dívek jako chlapců dokončí střední školu.***
- ***Škola je důležitá.***
- ***Dívky, které dokončí školu, budou pravděpodobně žít zdravější život.***
- ***Ve vzdělávání dívek je tolik překážek, že je nebudeme schopni všechny odstranit.***
- ***Řešení překážek ve vzdělávání dívek by měla být lokální/globální.***

// TÉMA: ROVNOST POHLAVÍ//

3. lekce: DÍVKY VE ŠKOLÁCH? VÝHRA PRO VŠECHNY

PŘÍLOHY:

KONTEXT:

Před více než patnácti lety se svět snažil naplnit rozvojové cíle tisíciletí, které se zaměřovaly na řešení problémů nerovnosti ve světě a na zlepšení kvality života lidí potýkajících se s chudobou. Jedním z cílů bylo zajistit, aby do roku 2015 chodily všechny děti do základních škol. Výsledkem bylo, že většina zemí zřídila systém základního vzdělávání zdarma, nicméně stále je zde 59 milionů dětí, které základní školu nenavštěvují. Jde především o dívky. Dívky mají díky rozvojovým cílům tisíciletí obecně snazší přístup k základnímu vzdělání, ale stále se častěji než u chlapců stává, že základní školu nedokončí (např. 47 % dívek dokončí základní školu v Malawi oproti 57 % chlapců) a stejně tak je u dívek více pravděpodobné, že nebudou pokračovat na střední školu nebo že ji nedokončí. Středoškolské vzdělání je dražší než základní, chudé rodiny si mnohdy nemohou dovolit poslat do školy všechny ze svých dětí. Často pošlou pouze své syny, protože ti spíše najdou po škole práci. Např. v Malawi se do střední školy zapsalo 12 % dívek v porovnání se 48 % chlapců z venkovských oblastí. Tyto dívky jsou často rodinou tlačeny k brzkému sňatku a těhotenství, což může vést k jejich vyhazovu ze školy. Stejně tak vzdálenost středních škol od domova mnoho rodičů odrazuje, aby své dcery na střední školu poslali. Nicméně je obecně známé, že rovný přístup ke středoškolskému vzdělání vytváří benefity jak pro jednotlivce, tak pro společnost. Vzdělané ženy jsou obecně zdravější, vydělávají více, mají méně dětí, které jsou zdravější, jsou méně náchylné stát se oběťmi násilí a zneužívání a samy se stávají vzory pro další generace. **Genderová rovnost ve středoškolském vzdělávání povede k větší rovnosti a většímu zastoupení žen na univerzitách, na pracovištích, ve školách a ve vládě.**

// TÉMA: ROVNOST POHLAVÍ//
3. lekce: DÍVKY VE ŠKOLÁCH? VÝHRA PRO VŠECHNY

PŘÍLOHY:

2) Obrázky k aktivitě 2

// TÉMA: ROVNOST POHLAVÍ//
3. lekce: DÍVKY VE ŠKOLÁCH? VÝHRA PRO VŠECHNY

PŘÍLOHY:

// TÉMA: ROVNOST POHLAVÍ//

3. lekce: DÍVKY VE ŠKOLÁCH? VÝHRA PRO VŠECHNY

PŘÍLOHY:

3) Titulky k dokumentu Sisters (Sestry)

Sestry.

Toto je moje sestra.

Povím vám příběh mé sestry, protože mám sama obavy.

Její oblíbený předmět je matematika.

Když jí bylo čtrnáct, za naším otcem přišel nějaký muž. Nabídl mu kolové ořechy a 60 cedis (přibližně 40 dolarů), aby si vzal moji sestru.

Můj otec souhlasil, protože neměl peníze na to, aby nás poslal do školy.

Moje sestra teď jen sedí a čeká na den svatby.

Muž, kterého si má vzít, nemá vzdělání. Ona bude mít děti a nebude schopna se o ně postarat. A ty děti také nedostanou vzdělání. Ona ví, že bude trpět a předčasně zestárne.

Můj život mohl být stejný. Ale potom někdo z naší komunity získal potřebnou finanční podporu, abych mohla zůstat ve škole.

Říkám vám tento příběh, abych mohla pomoci své sestře dostat se z té situace.

Jestli by dostala finanční podporu, mohla by se vrátit do školy. A náš otec by na nás se sestrou byl jednoho dne hrdý. Ona bude zdravotní sestrou. Buď zdravotní sestrou, nebo inženýrkou.

Každé dítě patří do školy.

Pošlete dítě do školy.

camfed.org/ibelonginschool